

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/195/2005

NASTROJE SPOŁECZNE W GRUDNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

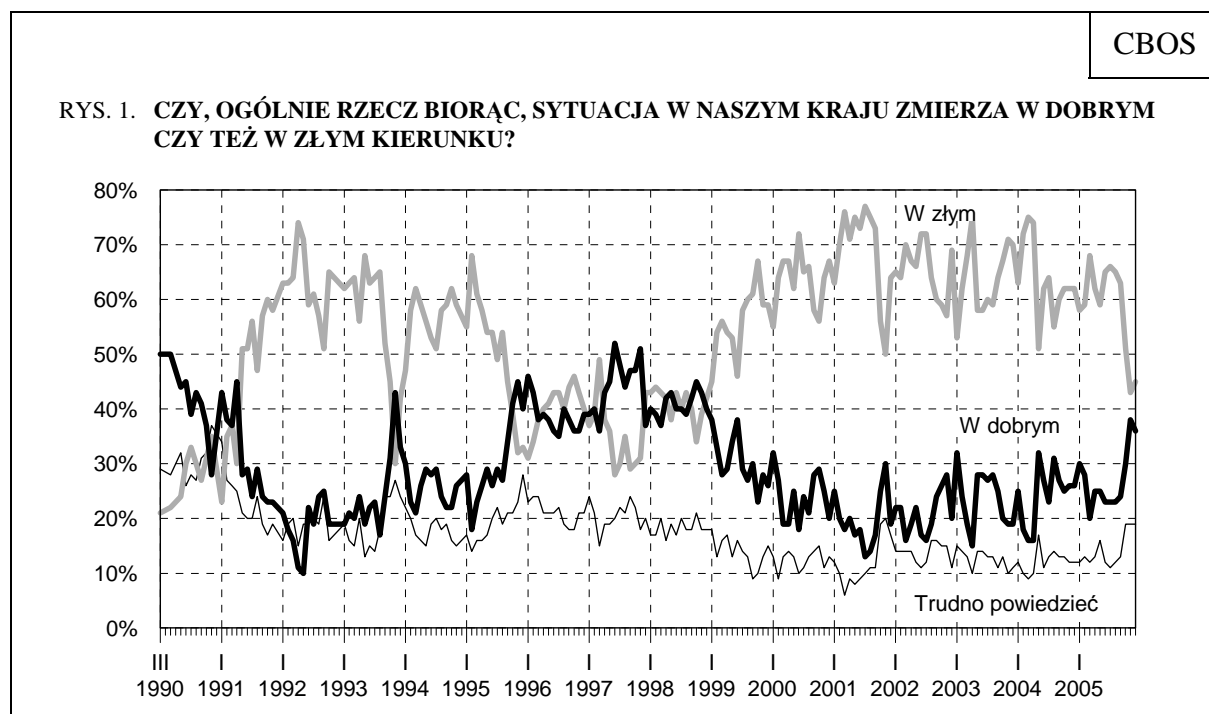
Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2005 roku

- ◆ Od ostatniego sondażu oceny **ogólnej sytuacji w Polsce** niemal się nie zmieniły (36% wskazań pozytywnych, 45% - negatywnych), natomiast mniej optymistyczne są przewidywania dotyczące rozwoju tej sytuacji w ciągu najbliższego roku: o 6 punktów (do 23%) zmalała grupa badanych liczących na jej poprawę.
- ◆ Lepiej niż przed miesiącem postrzegana jest **sytuacja polityczna**. W dalszym ciągu co dziesiąty respondent (10%) ocenia ją pozytywnie, jednak zmniejszyła się (o 7 punktów, do 38%) liczba opinii krytycznych, wzrosła zaś (o 4 punkty, do 41%) określających tę sytuację jako przeciętną. Jest to kolejna już poprawa ocen w tej dziedzinie. W grudniu nieco zmalała jednak (o 3 punkty, do 27%) liczba optymistów w przewidywaniach dotyczących rozwoju sytuacji politycznej w najbliższym roku.
- ◆ Nieco lepsze są także opinie o **sytuacji gospodarczej** - nadal najwięcej osób uznaje ją za złą, ale ich liczba zmalała (o 3 punkty, do 41%), nie zmieniła się natomiast liczba ocen pozytywnych (13%). W przewidywaniach dotyczących sytuacji gospodarczej wciąż więcej jest optymistów (31%) niż pesymistów (12%). Trochę lepsze niż w listopadzie są opinie badanych o **sytuacji na lokalnym rynku pracy**, jednak wzrósł odsetek pracujących **obawiających się utraty zatrudnienia** (o 6 punktów, do 39%), zmalał zaś (o 5 punktów, do 57%) niemających takich obaw.
- ◆ Prawie takie same jak przed miesiącem są opinie Polaków o tym, **jak obecnie żyje się im i ich rodzinom**, jednak przewidywania są gorsze. Zmalała liczba badanych sądzących, że będzie im się żyło tak samo jak obecnie (o 5 punktów, do 52%), wzrosła zaś przewidujących pogorszenie poziomu życia swoich rodzin (o 4 punkty, do 15%). Poprawy spodziewa się niespełna co czwarty respondent (23%, spadek o 1 punkt).

Poprawa nastrojów społecznych, odnotowana przez nas w ostatnich dwóch miesiącach, utrzymuje się również w grudniu¹, jednak optymizm nie wzrasta już tak wyraźnie jak w poprzednich sondażach. Zmiany są często nieznaczne, mieszczące się w granicach błędu statystycznego, lub niewielkie i idące w różnych kierunkach.

OCENY

W ciągu miesiąca oceny **ogólnej sytuacji w Polsce** niewiele się zmieniły. Nadal wyraźna jest przewaga wskazań negatywnych (45%, wzrost o 2 punkty) nad pozytywnymi (36%, spadek o 2 punkty). Bez zmian pozostała liczba osób niemających opinii lub oceniających sytuację ambiwalentnie (19%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (187) zrealizowano w dniach 2-5 grudnia 2005 roku na liczącej 1018 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2005												
	w procentach												
W dobrym	26	30	28	20	25	25	23	23	23	24	30	38	36
W złym	62	58	59	68	62	59	65	66	65	63	51	43	45
Trudno powiedzieć	12	12	13	12	13	16	12	11	12	13	19	19	19

Wśród ankietowanych z wyższym wykształceniem jest najwięcej osób zarówno dobrze, jak i źle oceniających tę sytuację, co wiąże się z małą liczbą odpowiedzi „trudno powiedzieć” w tej grupie. W grupach społeczno-zawodowych najbardziej krytyczni w swych opiniach są bezrobotni oraz przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji. Najwięcej ocen pozytywnych notujemy wśród pracujących na własny rachunek poza rolnictwem, robotników wykwalifikowanych oraz uczniów i studentów. Ponadto im lepiej badani oceniają własne warunki materialne, tym częściej pozytywnie postrzegają rozwój sytuacji w kraju. Na opinie w tej kwestii wyraźnie wpływają poglądy polityczne ankietowanych - im bliższe są prawicowemu biegunowi skali, tym częściej współwystępują z ocenami pozytywnymi tego, co się dzieje w kraju, a im bliższe lewicowemu - z ocenami negatywnymi.

Pozytywne oceny rozwoju sytuacji ogólnej w Polsce dominują w potencjalnym elektoracie PiS, natomiast wśród sympatyków PO, Samoobrony i SLD przeważają oceny negatywne.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	61	25	14
LPR**	48	33	19
SLD**	41	47	12
PO	36	50	14
Samoobrona	32	48	20
Niezdecydowani, na kogo głosować	19	55	26
Niezamierzający głosować	25	52	23

* Wyodrębnione na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych
 ** Dane należy traktować z ostrożnością ze względu na małą liczebność wyborców w badanej próbie

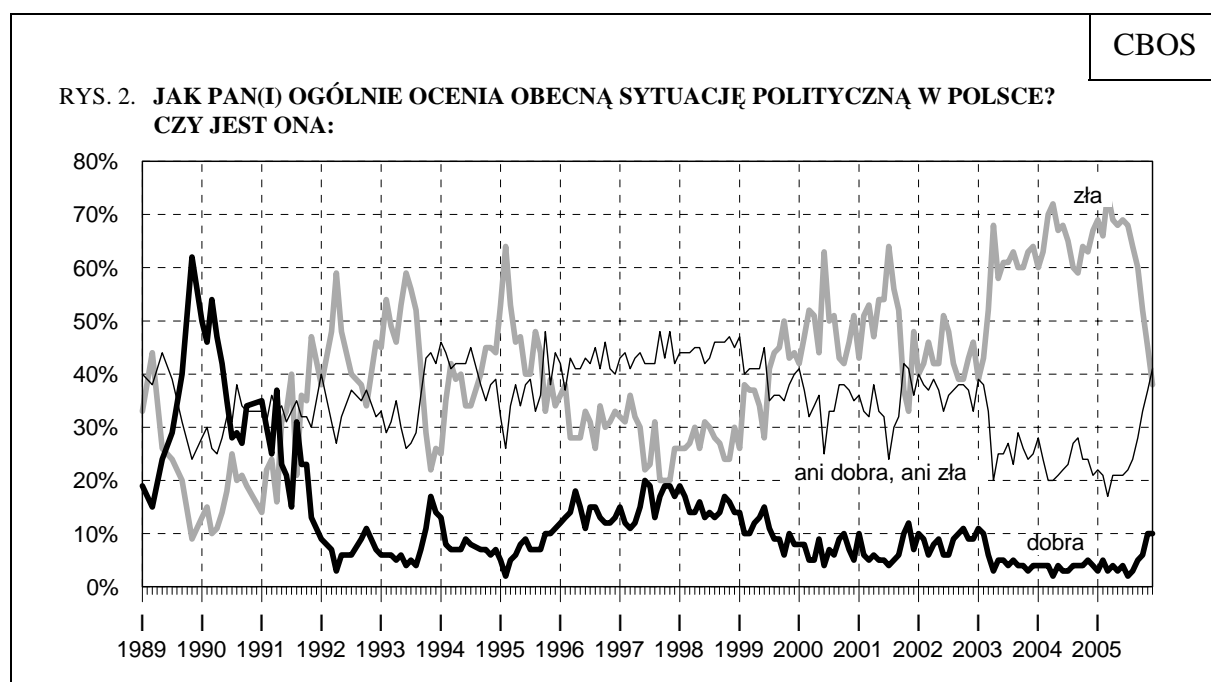
Mniej krytycznie niż przed miesiącem, choć nadal znacznie częściej negatywnie niż pozytywnie, oceniana jest **sytuacja polityczna** - niespełna dwie piąte ankietowanych (38%, spadek o 7 punktów) uznaje ją za złą, a nieco ponad dwie piąte (41%, wzrost o 4 punkty) określa jako przeciętną. Tak jak w listopadzie co dziesiąty respondent (10%) ocenia ją pozytywnie. Jest to kolejna już (począwszy od sierpnia) znaczna poprawa ocen w tej dziedzinie, choć tym razem nie przybyło ocen dobrych.

Im lepiej wykształceni są ankietowani, tym częściej krytykują sytuację polityczną. Negatywne oceny częstsze są wśród mieszkańców dużych miast niż wśród badanych mieszkających w mniejszych miejscowościach i na wsi, częściej też są powiązane z deklarowaną lewicowością badanych.

Najbardziej krytycznie postrzegają sytuację polityczną przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, pozytywnie natomiast - rolnicy (zob. tabele aneksowe).

Tabela 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2004	2005											
	w procentach												
- dobra	4	3	5	3	4	3	4	2	3	5	6	10	10
- ani dobra, ani zła	21	22	21	17	21	21	21	22	24	28	33	37	41
- zła	67	68	66	74	69	68	69	68	64	60	52	45	38
Trudno powiedzieć	8	6	8	6	6	8	6	8	9	7	9	8	11

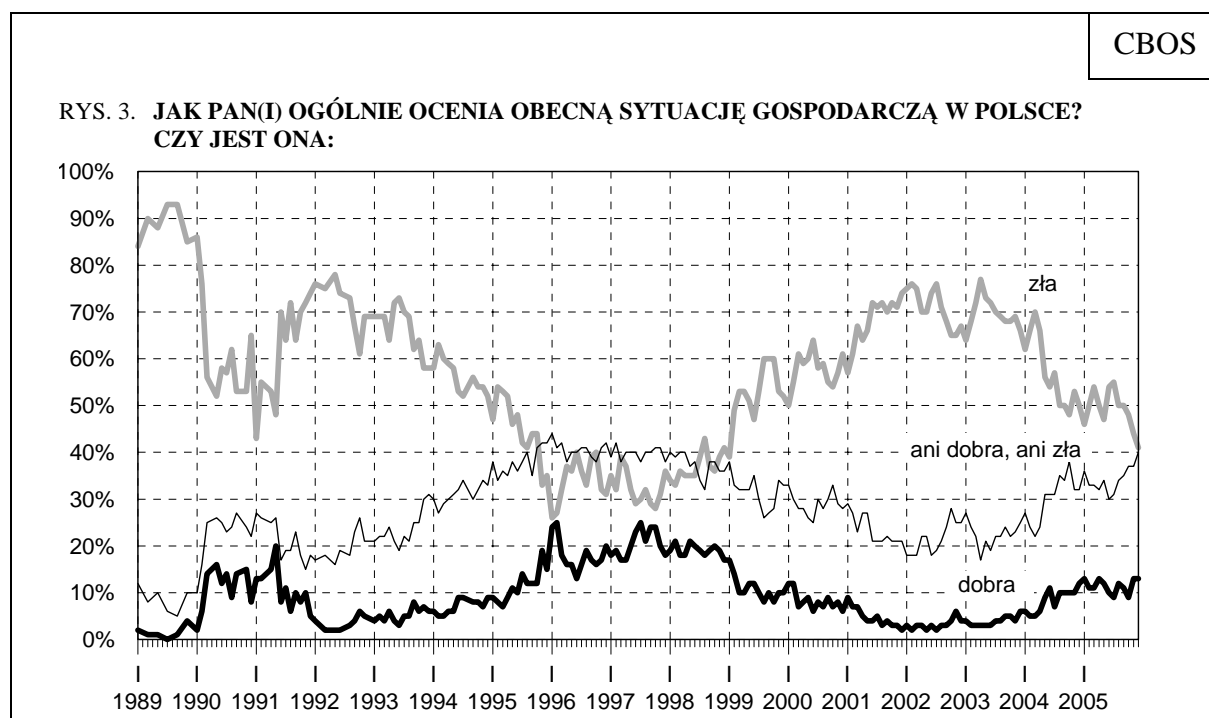

Pominięto „trudno powiedzieć”

Nieco lepsze niż przed miesiącem są także opinie o **sytuacji gospodarczej** - nadal najwięcej osób uznaje ją za złą, ale ich liczba zmalała o 3 punkty (do 41%). Odsetek ocen pozytywnych (13%) pozostał bez zmian, natomiast przybyło badanych (o 3 punkty, do 40%) uważających, że stan gospodarki jest przeciętny.

Tabela 4

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2004	2005											
	w procentach												
- dobra	12	13	11	11	13	12	10	9	12	11	9	13	13
- ani dobra, ani zła	32	36	33	31	32	34	30	31	34	35	37	37	40
- zła	50	46	50	54	50	47	54	55	50	50	48	44	41
Trudno powiedzieć	6	5	6	4	5	7	6	5	4	4	6	6	6

Pominięto „trudno powiedzieć”

Oceny stanu gospodarki zależą przede wszystkim od sytuacji materialnej badanych: dobra częściej wiąże się ze wskazaniami pozytywnymi, a zła - częściej z negatywnymi. Ponadto im ankietowani są lepiej wykształceni, tym częściej dobrze oceniają sytuację gospodarczą. Pozytywne oceny są najrzadsze wśród rolników (zob. tabele aneksowe).

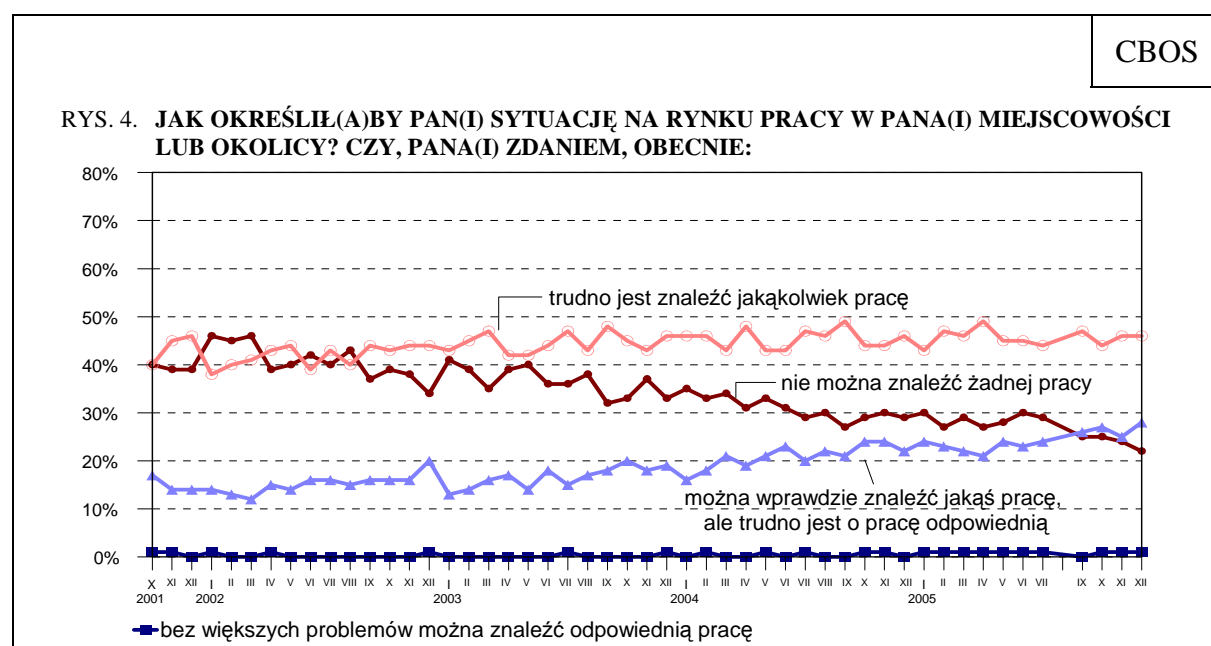
Opinie badanych o **sytuacji na lokalnym rynku pracy** są trochę lepsze niż w listopadzie. Wprawdzie nadal tylko jedna osoba na sto (1%) uważa, że w jej okolicy bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę, ale ponad jedna czwarta (28%,

wzrost o 3 punkty) sądzi, że można się gdzieś zatrudnić, choć nie zawsze jest to praca odpowiednia. Blisko połowa respondentów (46%) jest zdania, że są trudności z otrzymaniem jakiegokolwiek pracy. Nieco zmalała liczba osób twierdzących, że nie można znaleźć żadnego zatrudnienia (o 3 punkty, do 22%).

W ocenie szans znalezienia pracy kobiety są bardziej krytyczne niż mężczyźni. Krytycyzm jest też tym większy, im niższe wykształcenie mają badani. Wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia ankietowani częściej uważają, że można znaleźć jakąś pracę, choć niekoniecznie odpowiednią (zob. tabele aneksowe). Wyraźnie jest też widoczny związek sytuacji materialnej respondentów z ocenami szans znalezienia pracy.

Tabela 5

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań							
	IV	V	VI	VII	IX	X	XI	XII
	2005							
	w procentach							
- bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	1	1	1	1	0	1	1	1
- można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	21	24	23	24	26	27	25	28
- trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	49	45	45	44	47	44	46	46
- nie można znaleźć żadnej pracy	27	28	30	29	25	25	25	22
Trudno powiedzieć	2	2	1	2	2	3	3	3

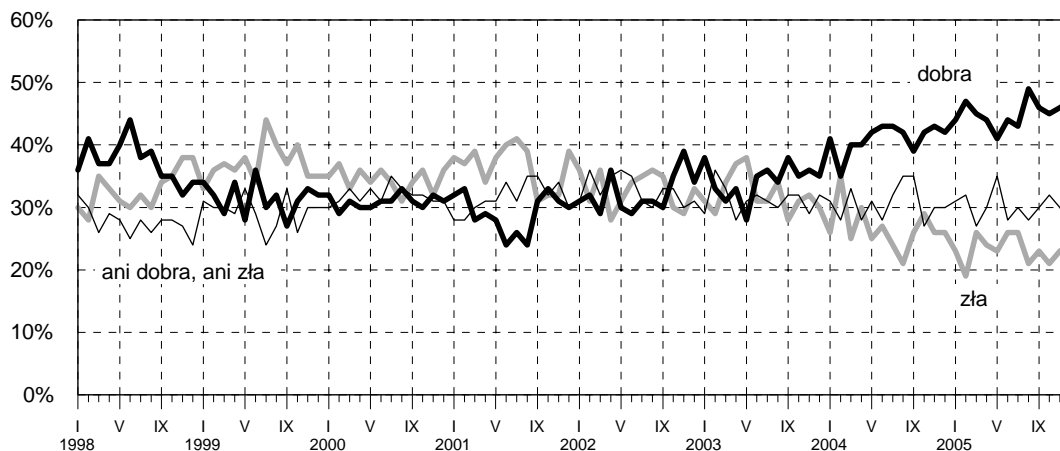
Pominięto „trudno powiedzieć”

Mimo lepszych ocen stanu gospodarki i sytuacji na lokalnym rynku pracy, opinie o **kondycji zakładów pracy respondentów** nie zmieniły się znacząco. Nadal mniej niż co drugi zatrudniony (47%, wzrost o 1 punkt) uważa, że sytuacja w ich miejscu pracy jest dobra, a ponad jedna czwarta (27%, spadek o 3 punkty) określa ją jako przeciętną. Negatywne oceny wystawia swoim firmom prawie co czwarty pracownik (24%, wzrost o 1 punkt).

Tabela 6

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2004	2005											
w procentach													
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)													
N=	443	493	486	462	487	470	467	461	436	475	458	472	459
- dobra	42	44	47	45	44	41	44	43	49	46	45	46	47
- ani dobra, ani zła	30	31	32	27	30	35	28	30	28	30	32	30	27
- zła	26	23	19	26	24	23	26	26	21	23	21	23	24
Trudno powiedzieć	1	2	2	3	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych													
- dobra	46	50	51	48	54	45	54	49	56	48	50	53	51
- ani dobra, ani zła	30	28	29	22	26	37	21	25	24	30	27	26	27
- zła	22	22	16	27	18	18	22	25	19	22	22	20	21
Trudno powiedzieć	1	1	3	3	2	0	3	1	2	1	1	2	1
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej													
- dobra	42	50	55	60	49	43	46	51	55	59	66	51	58
- ani dobra, ani zła	31	37	29	23	29	32	31	19	26	24	21	32	22
- zła	26	11	15	17	23	23	23	30	19	13	13	15	20
Trudno powiedzieć	1	2	1	0	0	2	0	0	0	4	0	2	0
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem													
- dobra	48	49	53	48	41	46	43	42	55	51	44	51	52
- ani dobra, ani zła	30	31	29	28	33	34	31	38	30	33	37	29	26
- zła	21	19	16	23	22	17	24	19	15	15	16	20	20
Trudno powiedzieć	1	1	2	2	4	2	2	1	3	1	3	0	1
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych													
- dobra	11	13	13	17	28	12	21	14	16	13	11	10	8
- ani dobra, ani zła	31	35	49	43	33	36	32	27	38	28	36	38	40
- zła	58	50	37	33	39	50	43	57	46	59	52	52	50
Trudno powiedzieć	0	1	0	6	0	2	4	2	0	0	1	0	2

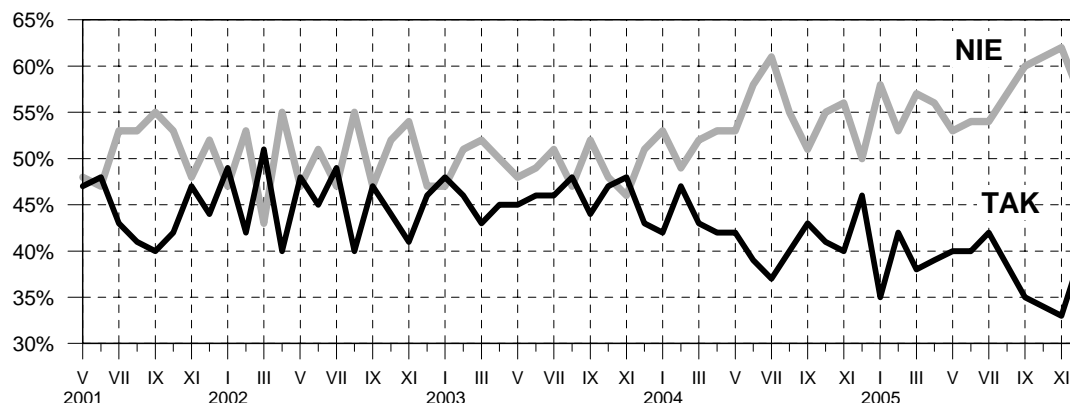
RYS. 5. JAK PAN(I) OGÓLNIIE OCENIA OBECNĄ SYTUACJĘ W PANA(I) ZAKŁADZIE PRACY? CZY JEST ONA:

Pominięto „trudno powiedzieć”

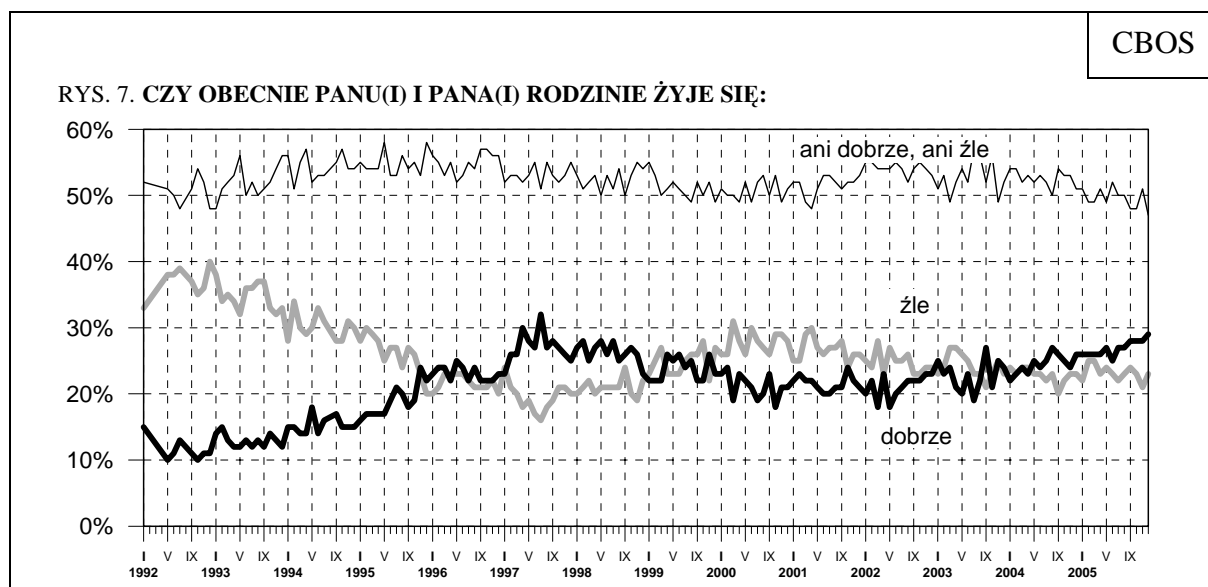
Od listopada wzrósł odsetek pracujących obawiających się utraty pracy, zmalał zaś odsetek wolnych od takich lęków. Zagrożenie bezrobociem deklaruje blisko dwie piąte zatrudnionych (39%, wzrost o 6 punktów), a mniej niż trzy piąte (57%, spadek 5 punktów) nie ma takich obaw.

RYS. 6. CZY LICZY SIĘ PAN(I) Z MOŻLIWOŚCIĄ UTRATY OBECNEJ PRACY (NP. ZWOLNIENIA, BANKRUCTWA, UPADKU, LIKWIDACJI ZAKŁADU, GOSPODARSTWA ITP.)?*

* Zsumowano odsetki odpowiedzi: „bardzo poważnie się z tym liczę” i „raczej się z tym liczę” (TAK) oraz „nie, to mało prawdopodobne” i „raczej nie” (NIE). Pominięto „trudno powiedzieć”

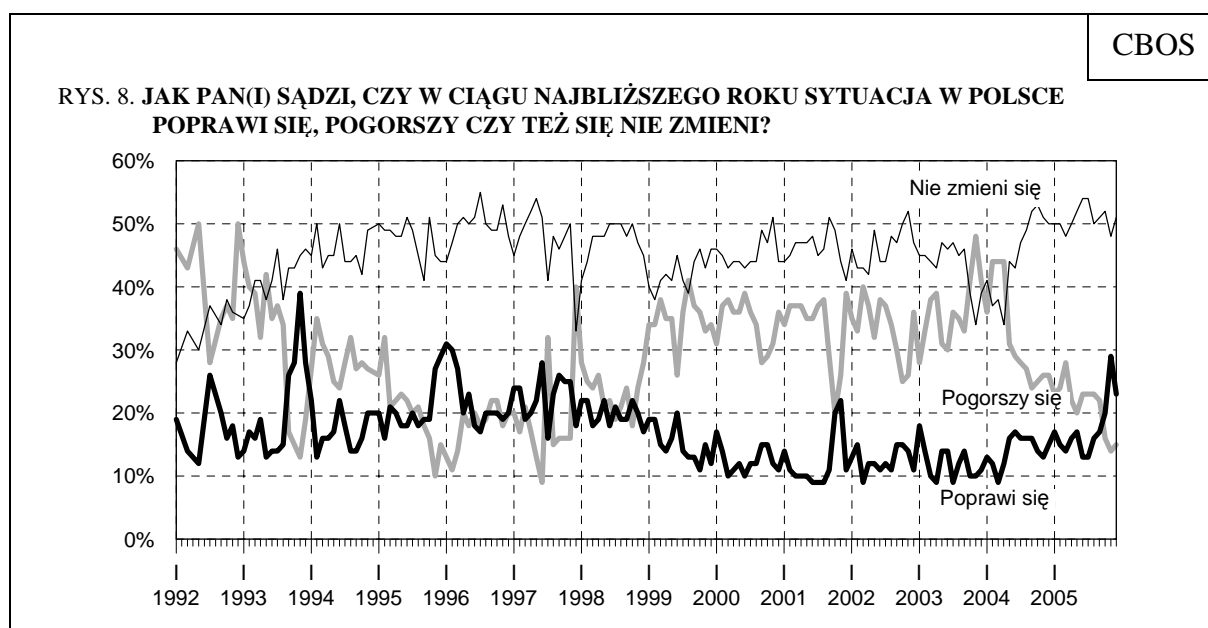
Uwaga: Pytanie zadawano respondentom mającym pracę, łącznie z rolnikami i osobami pomagającymi w prowadzeniu gospodarstwa rolnego, oraz pracującym na własny rachunek poza rolnictwem

Pominięto „trudno powiedzieć”

PRZEWIDYWANIA

Przewidywania dotyczące rozwoju **ogólnej sytuacji w kraju** w ciągu najbliższego roku trochę się pogorszyły. O 6 punktów (do 23%) zmalała liczba osób spodziewających się poprawy tej sytuacji. Podobnie jak w listopadzie mniej więcej co drugi badany (51%, wzrost o 3 punkty) nie oczekuje żadnych zmian, a co siódmy (15%, wzrost o 1 punkt) sądzi, że sytuacja w Polsce się pogorszy.

Pominięto „trudno powiedzieć”

Tabela 9

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2004	2005											
	w procentach												
Poprawi się	15	17	15	14	16	17	13	13	16	17	20	29	23
Nie zmieni się	50	50	50	48	50	52	54	54	50	51	52	48	51
Pogorszy się	26	23	24	28	22	20	23	23	23	22	16	14	15
Trudno powiedzieć	9	10	10	10	12	11	10	10	11	10	12	9	11

Przewidywania poprawy są najbardziej powiązane z poglądami politycznymi ankietowanych (prawicowe sprzyjają przekonaniu, że będzie lepiej) oraz z dobrymi ocenami własnych warunków materialnych.

Na poprawę najrzadziej liczą przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji. Oni też należą - obok rolników - do najczęściej przewidujących pogorszenie się tej sytuacji. We wszystkich kategoriach ankietowanych dominuje jednak opinia, że w najbliższym roku nic się nie zmieni (zob. tabele aneksowe).

Nadzieje na poprawę mają najczęściej sympatycy PiS. W pozostałych elektoratach opinie są podzielone, we wszystkich jednak dominują osoby nieoczekujące zmian. Wyjątek stanowią zwolennicy LPR, częściej niż inni optymistycznie patrzący w przyszłość i częściej obawiający się pogorszenia, jednak ze względu na małą ich liczebność w badanej próbie należy zachować ostrożność w wyciąganiu wniosków.

Tabela 10

Potencjalne elektoraty*	Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?			
	Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PiS	38	44	7	11
LPR**	38	30	22	10
SLD**	24	48	21	7
Samoobrona	22	50	17	11
PO	21	54	18	7
Niezdecydowani, na kogo głosować	26	38	10	26
Niezamierzający głosować	16	54	19	11

* Wyodrębnione na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych
 ** Dane należy traktować z ostrożnością ze względu na małą liczebność wyborców w badanej próbie

W grudniu nieco pogorszyły się przewidywania dotyczące rozwoju **sytuacji politycznej** w Polsce w najbliższym roku, jednak trzeba przypomnieć, że wyniki ostatnich miesięcy są najlepsze od wielu lat. Nadal najwięcej badanych nie oczekuje zmian tej sytuacji (45%, wzrost o 2 punkty), natomiast mniej jest spodziewających się poprawy (27%, spadek o 3 punkty). Co siódmy respondent (14%, spadek o 1 punkt) przewiduje pogorszenie w tej dziedzinie.

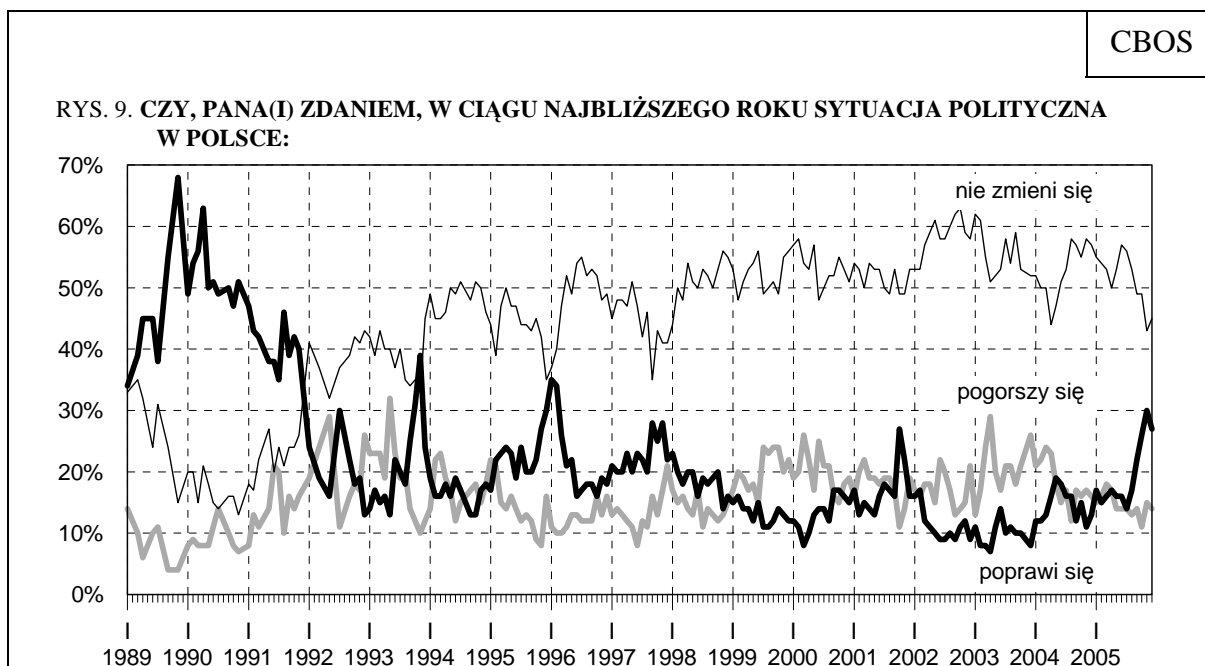
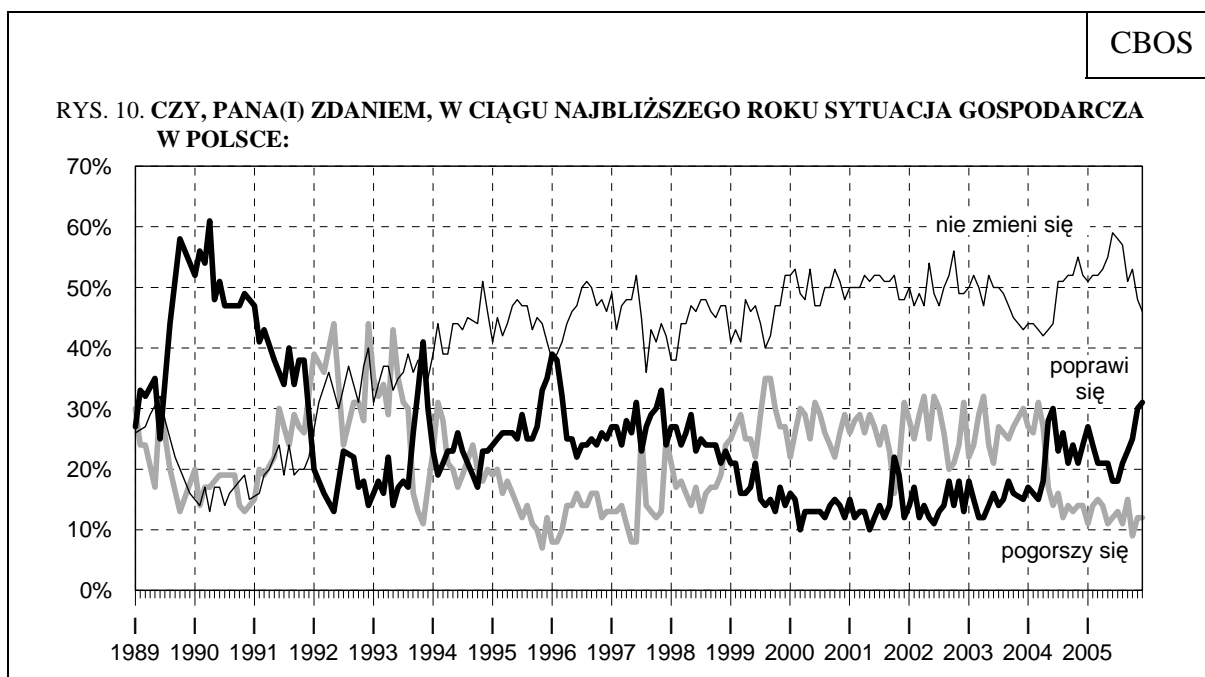

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2004	2005											
	w procentach												
- poprawi się	13	17	15	16	17	16	16	14	17	22	26	30	27
- nie zmieni się	57	55	54	53	50	53	57	56	53	49	49	43	45
- pogorszy się	16	15	16	18	17	14	14	14	13	14	11	15	14
Trudno powiedzieć	14	13	15	13	16	17	13	16	17	15	14	12	14

Prawie takie same jak przed miesiącem są przewidywania dotyczące **sytuacji gospodarczej**. Nadal 12% ankietowanych spodziewa się pogorszenia stanu gospodarki. Minimalnie zmniejszyła się grupa badanych twierdzących, że nic się w tej dziedzinie nie zmieni (48%, spadek o 2 punkty), a powiększyła (o 1 punkt, do 31%) liczba optymistów.

Pominięto „trudno powiedzieć”

Tabela 12

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2004	2005											
	w procentach												
- poprawi się	24	27	24	21	21	21	18	18	21	23	25	30	31
- nie zmieni się	52	51	52	52	53	55	59	58	57	51	53	48	46
- pogorszy się	14	11	14	15	14	11	12	13	11	15	9	12	12
Trudno powiedzieć	10	11	10	12	12	13	11	11	11	11	13	10	12

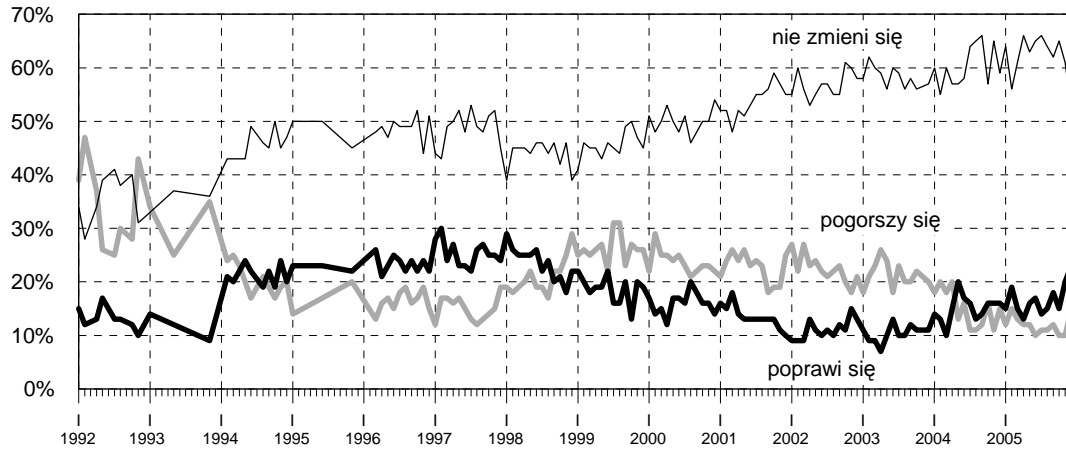
Po raz kolejny poprawiły się przewidywania pracujących dotyczące kondycji ich **zakładów pracy** w najbliższym roku. Wyraźnie (o 7 punktów, do 27%) przybyło zatrudnionych liczących na poprawę i w takim samym stopniu (o 7 punktów, do 54%) ubyło tych, którzy nie spodziewają się żadnych zmian. Nieco więcej osób niż w listopadzie (12%, wzrost o 2 punkty) przewiduje pogorszenie sytuacji ich firm.

Tabela 13

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2004	2005											
w procentach													
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)													
N=	446	492	488	463	498	461	473	467	440	482	468	478	457
- poprawi się	16	15	19	15	13	16	17	14	15	18	15	20	27
- pozostanie bez zmian	59	64	56	61	66	63	65	66	64	62	65	61	54
- pogorszy się	15	12	15	13	12	12	10	11	11	12	10	10	12
Trudno powiedzieć	10	9	10	12	9	9	9	9	10	8	10	9	7
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych													
- poprawi się	17	10	9	12	8	11	13	11	9	12	14	18	22
- pozostanie bez zmian	63	72	64	61	71	65	64	69	69	69	64	60	55
- pogorszy się	13	10	16	14	16	15	14	13	12	11	15	13	13
Trudno powiedzieć	7	8	10	13	4	8	8	7	9	8	7	9	10
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej													
- poprawi się	16	18	23	23	20	17	15	14	12	34	23	21	30
- pozostanie bez zmian	52	62	54	57	59	56	67	66	67	53	56	60	49
- pogorszy się	17	7	17	11	12	14	10	13	14	9	8	4	15
Trudno powiedzieć	14	13	6	9	9	13	8	7	7	4	13	15	5
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem													
- poprawi się	15	17	23	15	13	21	22	18	20	19	16	21	31
- pozostanie bez zmian	59	64	52	63	65	64	63	64	62	61	67	65	56
- pogorszy się	16	12	13	11	11	6	6	7	7	10	7	9	8
Trudno powiedzieć	10	7	11	11	11	9	10	10	11	9	10	6	5
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych													
- poprawi się	13	13	26	16	18	13	11	10	10	14	6	17	21
- pozostanie bez zmian	61	58	53	67	63	63	70	62	66	53	68	56	56
- pogorszy się	14	23	8	5	9	17	13	17	7	24	16	12	15
Trudno powiedzieć	12	7	13	12	10	8	6	10	17	9	10	15	8

CBOS

RYS. 11. CZY, PANA(I) ZDANIEM, W CIĄGU NAJBLIŻSZEGO ROKU SYTUACJA W PANA(I) ZAKŁADZIE PRACY:

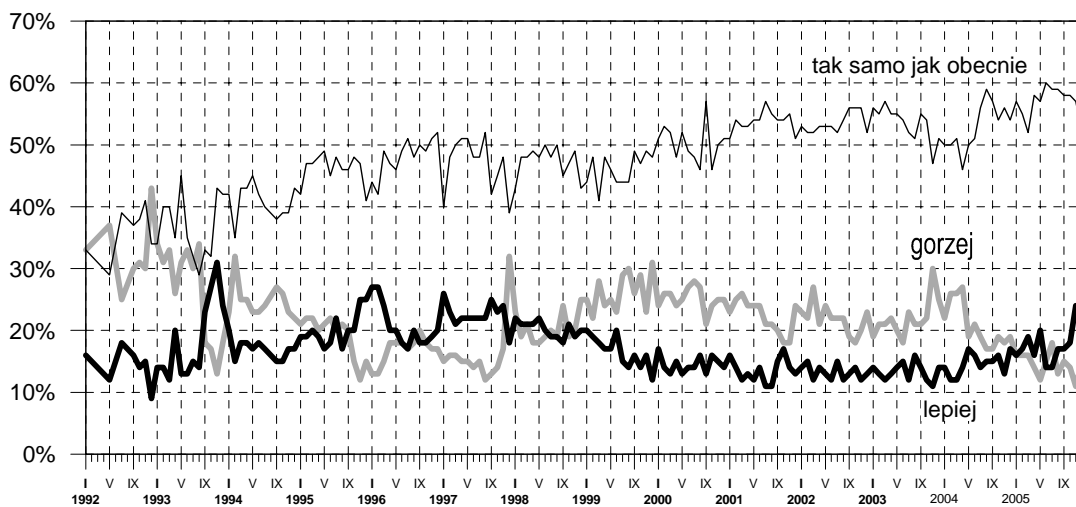

Pominięto „trudno powiedzieć”

Przewidywania dotyczące **ogólnych warunków życia** ankietowanych i ich rodzin są gorsze niż przed miesiącem. Zmalała liczba badanych sądzących, że będzie im się żyło tak samo jak obecnie (o 5 punktów, do 52%), wzrosła zaś (o 4 punkty, do 15%) przewidujących pogorszenie poziomu życia swoich rodzin. Poprawy spodziewa się niespełna co czwarty respondent (23%, spadek o 1 punkt).

CBOS

RYS. 12. JAK PAN(I) SĄDZI, CZY ZA ROK PANU(I) I PANA(I) RODZINIE BĘDZIE SIĘ ŻYŁO:

Pominięto „trudno powiedzieć”

Tabela 14

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2004	2005											
	w procentach												
- lepiej	17	16	17	19	16	20	14	14	17	17	18	24	23
- tak samo	54	57	55	52	58	57	60	59	59	58	58	57	52
- gorzej	19	15	16	16	14	12	15	18	13	15	14	11	15
Trudno powiedzieć	11	11	12	13	12	11	11	9	11	10	10	8	10

Optymizm lub pesymizm w tym względzie zależy przede wszystkim od poziomu wykształcenia i sytuacji materialnej ankietowanych. Im wyższe wykształcenie, a także im lepsze warunki bytu, tym więcej osób oczekujących, że za rok będzie się im żyło lepiej. Optimizmowi sprzyja też młody wiek (18-34 lata) oraz prawicowe poglądy polityczne. We wszystkich kategoriach respondentów dominuje jednak przekonanie, że będzie tak samo jak obecnie.

★

★

★

W grudniu utrzymuje się wyraźna poprawa nastrojów społecznych odnotowana w ostatnich dwóch miesiącach. Jest ona - jak zwykle - związana ze zmianami na scenie politycznej i nowym rządem, jednak obecnie nie notujemy już wzrostu ocen pozytywnych w takim stopniu, by można było mówić o pewnej tendencji. W grudniowym sondażu mniej jest opinii negatywnych, ale nie przybyło pozytywnych (sytuacja polityczna i gospodarcza), są też zmiany na gorsze - wzrosły odsetki osób obawiających się utraty pracy, mniej badanych spodziewa się poprawy sytuacji w Polsce w ciągu najbliższego roku, zmalał optymizm w przewidywaniach dotyczących sytuacji politycznej. Początek roku zwykle przynosi nowe nadzieje i poprawę nastrojów, zobaczymy, czy za miesiąc będzie podobnie.

Opracował

Włodzimierz DERCZYŃSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?

(%)

	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	36	45	19	1018
Płeć				
Mężczyźni	42	41	17	486
Kobiety	31	48	20	532
Wiek				
18-24 lat	42	52	6	158
25-34	40	43	17	190
35-44	30	49	21	173
45-54	35	45	20	219
55-64	37	39	25	118
65 lat i więcej	37	39	24	160
Miejsce zamieszkania				
Wieś	38	40	22	372
Miasto do 20 tys.	39	46	15	130
20-100 tys.	39	43	18	199
101-500 tys.	30	48	22	194
501 tys. i więcej mieszk.	35	56	10	122
Wykształcenie				
Podstawowe	35	46	20	285
Zasadnicze zawodowe	36	43	21	265
Średnie	37	44	19	355
Wyższe	40	49	11	113
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	31	59	10	67
Prac. umysł. niż. szczebla	39	45	16	107
Pracownicy fiz.- umysł.	34	43	23	76
Robotnicy wykwalifikowani	44	36	20	76
Robotnicy niewykwalifik.	33	53	15	44
Rolnicy	40	39	21	54
Pracujący na własny rach.	45	43	12	36
Bierni zawodowo				
Renciści	33	40	27	98
Emeryci	38	37	24	201
Uczniowie i studenci	46	46	8	88
Bezrobotni	23	61	16	119
Gospodynie domowe i inni	39	39	22	53
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	34	47	19	144
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	47	42	11	81
sekt. pryw. poza rolnict.	39	45	16	176
prywatnym gosp. rolnym	36	38	26	60
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	36	51	13	150
301-500	36	50	14	162
501-900	37	43	20	216
901-1200	40	43	17	74
Powyżej 1200 zł	40	49	11	58
Ocena własnych war. mater.				
Złe	29	56	15	288
Średnie	35	39	25	446
Dobre	46	41	13	283
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	36	37	26	77
Raz w tygodniu	42	39	19	500
1-2 razy w miesiącu	34	46	20	152
Kilka razy w roku	31	52	16	198
W ogóle nie uczestniczy	20	63	17	91
Poglądy polityczne				
Lewica	31	53	16	139
Centrum	36	48	15	330
Prawica	48	36	16	306
Trudno powiedzieć	25	46	29	242

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację polityczną** w Polsce?
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	41	38	11	1018
Płeć					
Mężczyźni	14	39	41	7	486
Kobiety	7	42	37	14	532
Wiek					
18-24 lat	9	46	38	6	158
25-34	7	45	40	8	190
35-44	8	44	41	7	173
45-54	14	36	39	11	219
55-64	13	37	39	11	118
65 lat i więcej	9	37	32	21	160
Miejsce zamieszkania					
Wieś	12	40	32	15	372
Miasto do 20 tys.	11	41	36	12	130
20-100 tys.	9	45	36	10	199
101-500 tys.	7	40	48	6	194
501 tys. i więcej mieszk.	9	37	48	5	122
Wykształcenie					
Podstawowe	12	35	33	19	285
Zasadnicze zawodowe	12	44	37	8	265
Średnie	8	42	41	9	355
Wyższe	7	45	47	2	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	9	35	53	2	67
Prac. umysł. niż. szczebla	8	43	40	9	107
Pracownicy fiz.- umysł.	10	44	44	2	76
Robotnicy wykwalifikowani	11	38	45	6	76
Robotnicy niewykwalifik.	8	52	30	11	44
Rolnicy	17	47	29	7	54
Pracujący na własny rach.	3	42	40	15	36
Bierni zawodowo					
Renciści	9	44	33	14	98
Emeryci	10	35	37	18	201
Uczniowie i studenci	13	40	38	8	88
Bezrobotni	10	44	35	11	119
Gospodynie domowe i inni	9	39	40	12	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	9	40	43	8	144
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	8	43	47	2	81
sekt. pryw. poza rolnict.	11	42	40	6	176
prywatnym gosp. rolnym	18	44	28	11	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	9	44	38	10	150
301-500	14	33	43	10	162
501-900	11	41	38	9	216
901-1200	9	45	41	6	74
Powyżej 1200 zł	7	36	51	6	58
Ocena własnych war. mater.					
Złe	9	34	46	11	288
Średnie	9	46	33	13	446
Dobre	13	39	40	8	283
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	15	37	34	14	77
Raz w tygodniu	13	42	33	12	500
1-2 razy w miesiącu	8	45	39	8	152
Kilka razy w roku	5	44	44	7	198
W ogóle nie uczestniczy	5	22	61	12	91
Poglądy polityczne					
Lewica	6	39	48	7	139
Centrum	12	44	39	5	330
Prawica	13	43	37	7	306
Trudno powiedzieć	6	35	33	26	242

Tabela 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację gospodarczą** w Polsce?
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	13	40	41	6	1017
Płeć					
Mężczyźni	17	40	40	3	486
Kobiety	9	40	42	9	531
Wiek					
18-24 lat	19	47	28	6	158
25-34	16	42	37	6	190
35-44	16	34	45	5	173
45-54	9	40	46	5	219
55-64	6	42	46	6	117
65 lat i więcej	8	36	46	10	160
Miejsce zamieszkania					
Wieś	10	40	42	8	371
Miasto do 20 tys.	17	32	43	8	130
20-100 tys.	7	45	40	7	199
101-500 tys.	14	43	39	4	194
501 tys. i więcej mieszk.	20	35	44	1	122
Wykształcenie					
Podstawowe	9	37	43	10	285
Zasadnicze zawodowe	11	36	47	5	265
Średnie	14	41	39	5	354
Wyższe	19	50	29	2	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	21	48	29	3	67
Prac. umysł. niż. szczebla	18	36	39	7	107
Pracownicy fiz.- umysł.	11	36	50	4	76
Robotnicy wykwalifikowani	18	38	39	4	76
Robotnicy niewykwalifik.	16	33	44	8	44
Rolnicy	10	46	42	2	54
Pracujący na własny rach.	14	43	43	0	36
Bierni zawodowo					
Renciści	6	39	44	11	97
Emeryci	8	36	46	10	201
Uczniowie i studenci	25	48	26	1	88
Bezrobotni	7	41	44	9	119
Gospodynie domowe i inni	7	45	42	6	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	13	42	40	5	144
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	29	34	36	1	81
sekt. pryw. poza rolnict.	13	37	45	6	176
prywatnym gosp. rolnym	12	44	39	4	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	5	39	49	7	150
301-500	8	37	48	7	161
501-900	13	39	41	6	216
901-1200	15	46	38	1	74
Powyżej 1200 zł	31	46	19	3	58
Ocena własnych war. mater.					
Złe	7	35	52	7	287
Średnie	10	43	40	7	446
Dobre	22	40	32	6	283
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	11	31	49	8	77
Raz w tygodniu	14	41	38	7	499
1-2 razy w miesiącu	8	43	42	7	152
Kilka razy w roku	14	39	43	4	198
W ogóle nie uczestniczy	9	35	48	8	91
Poglądy polityczne					
Lewica	14	44	39	3	139
Centrum	14	40	44	2	330
Prawica	14	44	38	4	305
Trudno powiedzieć	8	33	42	17	242

Tabela 4. Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie: 1 - bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę; 2 - można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią; 3 - trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę; 4 - nie można znaleźć żadnej pracy

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	1	28	46	22	3	1018
Płeć						
Mężczyźni	1	33	43	22	1	486
Kobiety	1	24	49	22	4	532
Wiek						
18-24 lat	1	31	58	8	1	158
25-34	3	36	41	18	2	190
35-44	1	33	36	30	1	173
45-54	1	29	45	23	2	219
55-64	0	19	50	28	3	118
65 lat i więcej	1	16	50	26	7	160
Miejsce zamieszkania						
Wieś	0	19	47	32	2	372
Miasto do 20 tys.	3	14	52	30	1	130
20-100 tys.	1	28	50	19	3	199
101-500 tys.	1	43	42	12	2	194
501 tys.i więcej mieszk.	3	49	37	3	7	122
Wykształcenie						
Podstawowe	0	16	49	29	5	285
Zasadnicze zawodowe	0	27	46	26	2	265
Średnie	1	31	49	16	2	355
Wyższe	4	54	30	11	1	113
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	6	44	35	14	2	67
Prac.umysł.niż.szczebla	2	46	39	13	1	107
Pracownicy fiz.- umysł.	2	41	53	5	0	76
Robotnicy wykwalifikowani	2	38	41	19	0	76
Robotnicy niewykwalifik.	0	16	55	29	0	44
Rolnicy	0	18	46	34	2	54
Pracujący na własny rach.	4	49	27	18	3	36
Bierni zawodowo						
Renciści	0	25	46	24	5	98
Emeryci	0	19	49	25	6	201
Uczniowie i studenci	0	31	56	10	3	88
Bezrobotni	1	11	48	38	2	119
Gospodynie domowe i inni	0	23	47	28	3	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	3	40	39	17	1	144
spółce właścicieli	0	47	38	13	2	81
prywatnych i państwa	3	38	46	13	1	176
sekt. pryw. poza rolnict.	0	18	45	36	2	60
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	0	16	46	37	1	150
301-500	1	23	48	26	3	162
501-900	1	32	52	15	1	216
901-1200	1	36	44	13	6	74
Powyżej 1200 zł	7	53	30	8	2	58
Ocena własnych war. mater.						
Złe	0	18	48	33	1	288
Średnie	1	27	47	22	4	446
Dobre	3	42	43	11	1	283
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	0	19	53	27	1	77
Raz w tygodniu	1	29	46	21	3	500
1-2 razy w miesiącu	0	29	46	22	3	152
Kilka razy w roku	2	27	47	21	3	198
W ogóle nie uczestniczy	1	34	40	22	3	91
Poglądy polityczne						
Lewica	2	24	51	21	2	139
Centrum	1	29	47	19	3	330
Prawica	1	38	39	21	2	306
Trudno powiedzieć	0	17	51	27	4	242

Tabela 5. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)? 1 - Bardzo poważnie się z tym liczę; 2 - Raczej tak; 3 - Raczej nie; 4 - Nie, to mało prawdopodobne

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	29	30	27	4	457
Płeć						
Mężczyźni	10	29	30	27	5	259
Kobiety	9	28	30	28	4	198
Wiek						
18-24 lat	0	40	39	18	3	40
25-34	8	30	36	24	3	143
35-44	16	28	26	28	3	125
45-54	9	24	26	34	7	121
55-64	11	28	29	24	8	23
65 lat i więcej	0	46	0	37	17	5
Miejsce zamieszkania						
Wies	12	21	29	32	6	152
Miasto do 20 tys.	6	41	29	23	2	53
20-100 tys.	16	24	35	21	4	90
101-500 tys.	5	36	29	26	4	96
501 tys. i więcej mieszk.	7	32	28	30	3	67
Wykształcenie						
Podstawowe	16	21	29	27	7	52
Zasadnicze zawodowe	13	30	18	33	6	142
Średnie	6	34	34	22	3	172
Wyższe	6	21	42	28	2	91
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	7	24	40	27	1	66
Prac. umysł. niż. szczebla	2	27	43	23	5	107
Pracownicy fiz.- umysł.	16	43	18	21	2	76
Robotnicy wykwalifikowani	15	27	27	23	7	72
Robotnicy niewykwalifik.	16	40	23	14	7	39
Rolnicy	12	5	20	57	6	51
Pracujący na własny rach.	4	30	25	37	4	33
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	10	29	31	24	6	144
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	12	27	32	27	3	80
sekt. pryw. poza rolnict.	8	37	31	21	3	168
prywatnym gosp. rolnym	11	4	21	56	7	56
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	15	39	22	20	5	45
301-500	13	29	30	26	3	68
501-900	10	34	31	21	4	105
901-1200	3	39	26	33	0	35
Powyżej 1200 zł	2	23	32	38	5	40
Ocena własnych war. mater.						
Złe	28	32	19	14	8	88
Średnie	6	32	30	28	4	195
Dobre	4	23	35	34	3	174
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	18	27	21	34	0	19
Raz w tygodniu	6	27	33	30	4	223
1-2 razy w miesiącu	11	29	33	19	8	82
Kilka razy w roku	14	37	24	21	3	100
W ogóle nie uczestniczy	16	13	29	39	2	34
Poglądy polityczne						
Lewica	8	41	18	25	8	64
Centrum	11	30	30	27	2	163
Prawica	9	25	37	24	6	150
Trudno powiedzieć	10	24	27	35	3	81

Tabela 6. Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:

(%)

	dobrze	ani dobrze, ani źle	źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	29	47	23	1	1018
Płeć					
Mężczyźni	30	47	23	0	486
Kobiety	28	47	23	1	532
Wiek					
18-24 lat	50	39	11	1	158
25-34	47	41	10	2	190
35-44	26	47	26	1	173
45-54	18	52	29	0	219
55-64	17	48	35	0	118
65 lat i więcej	15	55	28	1	160
Miejsce zamieszkania					
Wieś	25	54	19	2	372
Miasto do 20 tys.	31	42	26	1	130
20-100 tys.	31	43	26	0	199
101-500 tys.	29	46	26	0	194
501 tys. i więcej mieszk.	38	42	20	0	122
Wykształcenie					
Podstawowe	20	50	29	1	285
Zasadnicze zawodowe	21	48	29	1	265
Średnie	33	49	18	0	355
Wyższe	59	34	6	0	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	59	33	8	0	67
Prac. umysł. niż. szczebla	46	46	7	0	107
Pracownicy fiz.- umysł.	36	47	17	0	76
Robotnicy wykwalifikowani	28	49	23	0	76
Robotnicy niewykwalifik.	32	44	24	0	44
Rolnicy	19	66	15	0	54
Pracujący na własny rach.	49	32	20	0	36
Bierni zawodowo					
Renciści	13	51	34	2	98
Emeryci	15	54	31	0	201
Uczniowie i studenci	51	41	8	0	88
Bezrobotni	14	44	39	3	119
Gospodynie domowe i inni	27	43	28	2	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	40	46	14	0	144
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	46	41	14	0	81
sekt. pryw. poza rolnict.	39	45	16	0	176
prywatnym gosp. rolnym	21	62	17	0	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	8	51	38	3	150
301-500	22	46	31	1	162
501-900	30	46	24	0	216
901-1200	35	53	12	0	74
Powyżej 1200 zł	58	34	8	0	58
Ocena własnych war. mater.					
Źle	4	36	60	1	288
Średnie	19	68	12	0	446
Dobre	71	26	2	0	283
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	17	53	27	3	77
Raz w tygodniu	32	48	20	0	500
1-2 razy w miesiącu	29	49	22	0	152
Kilka razy w roku	27	46	27	1	198
W ogóle nie uczestniczy	33	41	25	1	91
Poglądy polityczne					
Lewica	37	40	22	2	139
Centrum	27	50	23	0	330
Prawica	33	48	19	0	306
Trudno powiedzieć	24	46	28	1	242

Tabela 7. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?

(%)

	Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	51	15	11	1018
Płeć					
Mężczyźni	24	52	16	9	486
Kobiety	23	50	15	12	532
Wiek					
18-24 lat	30	45	13	11	158
25-34	24	55	13	8	190
35-44	16	57	20	8	173
45-54	21	51	18	11	219
55-64	23	52	14	10	118
65 lat i więcej	27	43	14	17	160
Miejsce zamieszkania					
Wieś	23	50	14	13	372
Miasto do 20 tys.	25	53	10	12	130
20-100 tys.	26	51	15	8	199
101-500 tys.	24	47	19	9	194
501 tys. i więcej mieszk.	16	57	20	7	122
Wykształcenie					
Podstawowe	25	45	16	15	285
Zasadnicze zawodowe	20	53	17	10	265
Średnie	25	52	14	9	355
Wyższe	21	56	17	6	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	10	58	22	11	67
Prac. umysł. niż. szczebla	29	50	15	6	107
Pracownicy fiz.- umysł.	14	60	15	11	76
Robotnicy wykwalifikowani	24	57	12	6	76
Robotnicy niewykwalifik.	20	61	9	10	44
Rolnicy	23	45	22	10	54
Pracujący na własny rach.	33	47	18	3	36
Bierni zawodowo					
Renciści	24	48	17	11	98
Emeryci	27	45	13	15	201
Uczniowie i studenci	29	45	15	11	88
Bezrobotni	16	59	15	10	119
Gospodynie domowe i inni	30	39	16	15	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	22	56	14	8	144
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	22	54	18	7	81
sekt. pryw. poza rolnict.	20	57	16	7	176
prywatnym gosp. rolnym	22	45	19	13	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	23	49	19	8	150
301-500	22	58	14	6	162
501-900	20	54	16	10	216
901-1200	27	53	17	3	74
Powyżej 1200 zł	22	50	23	5	58
Ocena własnych war. mater.					
Złe	21	50	18	11	288
Średnie	23	50	15	12	446
Dobre	27	52	14	7	283
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	31	36	13	20	77
Raz w tygodniu	27	49	12	11	500
1-2 razy w miesiącu	24	52	17	7	152
Kilka razy w roku	15	59	20	6	198
W ogóle nie uczestniczy	10	54	23	13	91
Poglądy polityczne					
Lewica	14	59	20	6	139
Centrum	19	59	14	7	330
Prawica	32	47	13	8	306
Trudno powiedzieć	22	39	17	21	242

Tabela 8. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku **sytuacja polityczna** w Polsce:

(%)

	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	27	45	14	14	1018
Płeć					
Mężczyźni	27	46	17	10	486
Kobiety	27	44	12	18	532
Wiek					
18-24 lat	34	52	9	5	158
25-34	21	53	14	11	190
35-44	19	47	18	16	173
45-54	28	44	16	12	219
55-64	33	34	18	15	118
65 lat i więcej	29	34	9	27	160
Miejsce zamieszkania					
Wieś	27	42	11	20	372
Miasto do 20 tys.	31	43	10	17	130
20-100 tys.	26	50	15	10	199
101-500 tys.	27	45	18	10	194
501 tys. i więcej mieszk.	22	50	21	7	122
Wykształcenie					
Podstawowe	25	42	9	24	285
Zasadnicze zawodowe	26	51	13	11	265
Średnie	30	44	15	11	355
Wyższe	26	41	26	6	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	23	34	33	10	67
Prac. umysł. niż. szczebla	26	48	14	12	107
Pracownicy fiz.- umysł.	21	57	13	9	76
Robotnicy wykwalifikowani	29	49	9	13	76
Robotnicy niewykwalifik.	14	56	21	9	44
Rolnicy	20	46	17	18	54
Pracujący na własny rach.	29	42	21	8	36
Bierni zawodowo					
Renciści	33	39	11	17	98
Emeryci	32	33	12	23	201
Uczniowie i studenci	34	58	6	2	88
Bezrobotni	19	55	12	14	119
Gospodynie domowe i inni	31	34	16	18	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	25	47	18	10	144
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	16	55	21	8	81
sekt. pryw. poza rolnict.	27	46	14	12	176
prywatnym gosp. rolnym	18	48	17	17	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	27	51	10	12	150
301-500	27	49	12	12	162
501-900	27	41	17	14	216
901-1200	30	40	20	10	74
Powyżej 1200 zł	21	46	26	7	58
Ocena własnych war. mater.					
Złe	22	49	15	15	288
Średnie	28	43	12	17	446
Dobre	31	43	17	9	283
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	39	29	10	22	77
Raz w tygodniu	33	41	11	15	500
1-2 razy w miesiącu	24	54	12	10	152
Kilka razy w roku	16	50	22	12	198
W ogóle nie uczestniczy	11	56	22	10	91
Poglądy polityczne					
Lewica	15	49	25	10	139
Centrum	27	53	13	7	330
Prawica	37	42	12	10	306
Trudno powiedzieć	21	36	12	31	242

Tabela 9. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku **sytuacja gospodarcza** w Polsce:

(%)

	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	31	46	12	12	1017
Płeć					
Mężczyźni	33	47	12	9	486
Kobiety	28	46	12	15	531
Wiek					
18-24 lat	45	44	6	5	158
25-34	28	47	14	11	190
35-44	26	51	14	9	173
45-54	25	51	13	12	219
55-64	34	39	10	16	117
65 lat i więcej	29	41	11	19	160
Miejsce zamieszkania					
Wieś	29	45	11	15	371
Miasto do 20 tys.	34	42	9	16	130
20-100 tys.	29	49	12	10	199
101-500 tys.	33	44	13	10	194
501 tys. i więcej mieszk.	30	52	14	4	122
Wykształcenie					
Podstawowe	26	41	12	21	285
Zasadnicze zawodowe	28	55	10	8	265
Średnie	35	45	11	10	354
Wyższe	35	43	17	5	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	24	47	17	13	67
Prac.umysł.niż.szczebła	35	40	15	10	107
Pracownicy fiz.- umysł.	28	49	13	10	76
Robotnicy wykwalifikowani	35	47	11	8	76
Robotnicy niewykwalifik.	15	58	19	8	44
Rolnicy	24	39	15	22	54
Pracujący na własny rach.	29	58	7	6	36
Bierni zawodowo					
Renciści	31	43	9	17	97
Emeryci	33	40	10	17	201
Uczniowie i studenci	46	48	3	2	88
Bezrobotni	21	58	11	10	119
Gospodynie domowe i inni	34	40	15	10	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	26	48	15	10	144
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	35	44	14	7	81
sekt. pryw. poza rolnict.	29	50	12	8	176
prywatnym gosp. rolnym	25	41	15	18	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	31	44	15	10	150
301-500	30	50	11	9	161
501-900	30	48	11	11	216
901-1200	40	42	12	7	74
Powyżej 1200 zł	31	42	19	7	58
Ocena własnych war. mater.					
Złe	20	52	15	12	287
Średnie	33	44	10	13	446
Dobre	37	44	10	9	283
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	38	34	10	19	77
Raz w tygodniu	36	44	7	13	499
1-2 razy w miesiącu	27	52	12	9	152
Kilka razy w roku	23	47	22	8	198
W ogóle nie uczestniczy	19	56	13	13	91
Poglądy polityczne					
Lewica	26	55	12	7	139
Centrum	26	56	12	6	330
Prawica	42	39	9	9	305
Trudno powiedzieć	24	37	13	25	242

Tabela 10. Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:

(%)

	lepiej	tak samo jak obecnie	gorzej	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	52	15	10	1018
Płeć					
Mężczyźni	23	55	13	8	486
Kobiety	22	49	17	11	532
Wiek					
18-24 lat	34	51	10	6	158
25-34	31	51	9	9	190
35-44	23	54	15	8	173
45-54	19	54	16	12	219
55-64	18	50	25	7	118
65 lat i więcej	10	52	20	17	160
Miejsce zamieszkania					
Wieś	21	54	14	11	372
Miasto do 20 tys.	22	54	15	8	130
20-100 tys.	24	51	17	8	199
101-500 tys.	26	50	14	10	194
501 tys. i więcej mieszk.	24	50	17	10	122
Wykształcenie					
Podstawowe	17	53	21	10	285
Zasadnicze zawodowe	17	57	14	11	265
Średnie	29	48	13	10	355
Wyższe	32	52	10	5	113
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	31	52	10	7	67
Prac. umysł. niż. szczebla	25	55	12	8	107
Pracownicy fiz.- umysł.	26	54	11	9	76
Robotnicy wykwalifikowani	22	58	12	8	76
Robotnicy niewykwalifik.	25	52	17	6	44
Rolnicy	14	61	8	16	54
Pracujący na własny rach.	48	35	6	11	36
Bierni zawodowo					
Renciści	18	51	19	12	98
Emeryci	14	52	21	13	201
Uczniowie i studenci	29	55	11	5	88
Bezrobotni	27	41	19	12	119
Gospodynie domowe i inni	16	61	16	7	53
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	19	57	14	10	144
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	27	55	11	7	81
sekt. pryw. poza rolnict.	33	48	10	8	176
prywatnym gosp. rolnym	12	65	8	14	60
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	26	47	21	7	150
301-500	21	48	23	8	162
501-900	25	51	17	6	216
901-1200	15	63	15	6	74
Powyżej 1200 zł	32	53	8	8	58
Ocena własnych war. mater.					
Złe	19	48	25	9	288
Średnie	20	53	14	12	446
Dobre	31	56	6	7	283
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	27	41	22	11	77
Raz w tygodniu	22	55	13	10	500
1-2 razy w miesiącu	23	56	12	9	152
Kilka razy w roku	26	49	15	10	198
W ogóle nie uczestniczy	18	47	24	11	91
Poglądy polityczne					
Lewica	17	55	22	5	139
Centrum	20	57	16	6	330
Prawica	32	48	10	11	306
Trudno powiedzieć	17	50	16	17	242